

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Cu 1-a Iulie v. 1886

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Prețurile abonamentului sunt însemnate în capul foi.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atât în Monarhie cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány — Post-Anweisung.*)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulată expediție a foi.

Domnii abonanți sunt rugați a ne comunica eventual pe lângă localitatea, unde se află, **postea ultimă**; ear' domnii abonanți vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fașile, la cari li s'a trimis diarul până acuma.

Administrațiunea diarului

„Tribuna“.

Sibiu, 23 Iunie st. v.

În trei rânduri acum congresul bisericii române greco-orientale s'a pronunțat în cestiunea relațiilor bisericii către stat, și în toate trei rândurile a accentuat, că nu admite nici o abatere dela legile, prin care se asigură autonomia bisericească.

În cestiunea convocării congresului s'a produs între guvern și biserică oarecare deosebire de vederi în ceea-ce privește notificarea prealabilă a întrunirii. Terminul întrunirii este prevădut în lege: tot la trei ani congresul are să se întrunească la prima Octomvrie st. v. Asupra terminului nu mai încap dar' nici o discuțiune. Metropolitul are însă datoria de a notifica convocarea. Cui 'i-se face această notificare? Guvernului? Nu, ci Coroanei! Coroana 'și-a rezervat dreptul de a cere să 'i-se facă această notificare chiar atunci, când se face convocarea; ministrul nu e în cazul acesta decât mijlocitorul legal între biserică și Coroană.

E acum de sine înțeles, că Coroana, rezervându-și dreptul de a cere notificarea, 'și-a rezervat dreptul de a oprî întrunirea congresului la timpul prescris în lege: congresul are să se întrunească tot la trei ani la prima Octomvrie numai dacă Coroana nu crede de cuviință a dispune, ca întrunirea să se facă la alt timp.

Ce are să se întâmple, dacă notificarea se face și sosese ziua de prima Octomvrie, fără-ca Metropolitul să fi primit încunoscintare, dacă Coroana a luat ori nu la cunoscintă notificarea făcută?

Legea e clară: congresul are să se întrunească la 1 Octomvrie. E însă o cestiune de deferență față cu Coroana, ca congresul să nu se constituască și să nu-și înceapă lucrările mai nainte de a fi primit încunoscintare, că Maiestatea Sa a luat la cunoscintă notificarea.

O mai leală interpretare a legii nu se poate.

Ministrul cu toate aceste caută pretexte de a împedea întrunirea congresului.

Odată el dice, că notificarea 'i-a sosit prea târziu și în loc de a grăbi să-i

raporteze Coroanei, cere, ca pe viitor să 'i-se notifice intențiunea de a convoca, ear' convocarea să nu se facă decât abia după-ce notificarea intențiunii a fost luată la cunoscintă.

Despre o intențiune de a convoca congresul în sesiune ordinară nici nu poate însă să fie vorba, deoarece legea spune lămurit ziua, în care are să se întrunească congresul: intențiunea s'a precizat odată pentru totdeauna în statutul organic.

Altădată ministrul, în loc de a-i raporta Coroanei despre notificarea făcută, îi răspunde Metropolitului, că 'i-ar face un bun serviciu, dacă s'ar abate dela lege și nu ar convoca congresul la termenul prevădut în lege, ci la un alt termen, care nu e statutar.

Cu alte cuvinte ministrul se folosește de pozițiunea sa de mijlocitor legal, ca să facă imposibilă observarea legii în ceea-ce privește întrunirea congresului în sesiune ordinară: el întârzie cu raportul către Coroană ori întârzie cu încunoscintarea despre luarea la cunoscintă a notificării.

În sfârșit, vorbind în tesă generală, Coroana face de drepturile ei întrebuințarea, pe care 'i-o recomandă ministrul responsabil: ministrul îi propune dar' Coroanei să nu aproabe întrunirea congresului la termenul statutar.

Biserica are dar' tot dreptul de a se plânge: întâiu, că ministrul nu a mijlocit, cum trebuia să mijlocească, ear' a doua, că a provocat din partea Coroanei o rezoluțiune, care a jignit biserica și a fost întemeiată pe informațiuni greșite, poate chiar răuvoitoare.

Biserica cu toate aceste nu s'a plâns, nu a hotărît să ceară intervenirea Coroanei, ci s'a mărginit a stăruî pentru stabilirea unui mod de procedere potrivit cu legea, n'a voit să intre în luptă cu guvernul, ci caută să ajungă la înțelegere.

Vor fi fost între deputații congresului unii, care au susținut această linie de conduită din deferență către guvern; cei mai mulți au susținut-o însă, pentru-că le părea lucru potrivit cu interesele comune, ca biserica să nu-și creeze nouă greutăți Coroanei și voiau să-și dea guvernului ocaziune de a înlătura și pe cele ce există.

Guvernul lucrează pe propria lui răspundere: va face cum va crede de cuviință.

Acesta e punctul de vedere, din care s'au rezolvat în congres toate cestiunile privitoare la ingerența guvernului în afacerile interne ale bisericii: congresul are cuvinte de a se plânge și de a respinge impietările guvernului, el însă nu le face aceste, ci stăruie să rezolve conflictele prin bună înțelegere.

În cestiunea ajutorului de stat congresul a fost chiar mai conciliant ca în cestiunea convocării.

Din suma de 24,000 fl. votată drept ajutor din partea statului pentru preoții din archidieceasă guvernul a făcut un fond de dispozițiune, de care dispune după recomandățiunea organelor de poliție și imparte banii între preoți, care n'au primit dela superiorii lor autorizațiunea de a cere ajutorul.

Cu toate aceste congresul a ales o deputațiune, care să se pună în înțelegere cu ministrul pentru stabilirea unui mod

de distribuire acceptabil și pentru archidieceasă.

Tot cam aceasta e linia de conduită a congresului și față cu celelalte conflicte ivite între stat și biserică.

Vom vedea, dacă se va găsi ori nu la guvern presupusa bunăvoință și sincera dorință, de a nu spori greutățile.

Revistă politică.

Sibiu, 23 Iunie st. v.

În ministerul comun al monarhiei se va întâmpla în curând o schimbare însemnată. E vorba adevărat, că ministrul comun de război, contele Bylandt-Rheidt se va retrage din minister din cauza sănătății sale sdruincinate. Ce e drept această scire nu este încă deplin confirmată, dar' ea vine cu atâta posibilitate din Viena și din Praga, încât ne ținem de datoriță să o înregistrăm. Ca următor al actualului ministru comun de război se dice, că va veni contele Walsersheimb, actualul ministru pentru apărarea patriei în Austria.

Cancelarul Germaniei, principele de Bismarck va fi primit în audiență de Maiestatea Sa Împăratul-Rege al Austro-Ungariei în Gastein. Tot cu acea ocaziune va conferi principele Bismarck și cu ministrul nostru comun de externe contele Kálnoky. Este naturală presupunerea, că se vor lua hotărâri sau cel puțin se vor face înțelegeri diplomatice cu acest privilegiu.

Ambasadorul Franciei Foucher de Coreil a părăsit Viena. La despărțire Monarhul nostru l'a distins în modul cel mai onorific, făcând o vizită în palatul ambasadei. Se scie, că ministrul ambasador a părăsit postul seu din incidentul primirii legii de expulsare în parlamentul Franciei.

Cestiunea cea mai importantă, care se desvoltă în zilele aceste, este alegerea parlamentului englez.

Făcând concluziune după cele întâmplate în zilele prime de luptă, putem dice, că poziția lui Gladstone nu este nici decum asigurată. Ba din contră până acuma partidul conservatorilor a obținut cele mai multe mandate. Într-aceea lucrul nu se poate încă judeca definitiv, de vreme-ce alegerile s'au făcut abia în a cincia parte a țării și mai ales în unele localități, care sunt recunoscute din trecut ca aderente ne-strămutate ale conservatorilor.

În Belgia greva lucrătorilor a pus pe gânduri cercurile ocărnuitoare. În Bruxella a apărut în 3 Iulie un manifest al partidului socialistilor belgiani, care provoacă pe lucrătorii din toată țeara la o grevă generală.

Ministerul Bavariei cu ministrul-preșident Lutz a prezentat regentului Luitpold cererea de demisiune. Ce e drept regentul nu a luat încă hotărârea definitivă în această privință, dar' făcând concluziune după vocile presei întregi din Germania și Austria, este mai mult ca sigur, că demisiunea nu va fi primită. Chiar nici partidul ultramontan nu-și face speranță, că regentul se va despărți de guvernul liberal.

În Muntenegru ear' se întâmplă ceva. De câțva timp se face vorbă mai de pretendentul Karageorghevi, mai de voci din presa muntenegreană, care nu susține pe acest pretendent, dar' totuși nu-și poate ascunde bine dorința, că l-ar vedea bucuș pe tronul Sârbiei și cel puțin de clară, că Muntenegru vede tot atât de bucuș dinastia prezentă din Sârbia, ca și pe alta, care poporul sârbesc 'și-o va da. În timpul din urmă se vorbește de unele mișcări de brigandă la granița Herțegovinei. În numărul de ieri al lui „Pester

Lloyd“ aflăm din Mostar o scire, că 10 soldații austriaci au fost împușcați de brigandii muntenegreni de un timp încoace. Comanda militară a luat în timpul din urmă măsuri severe, ca astfel de mișeli să nu se mai întâmple, cu toate acestea lucrul este important, cu deosebire în acele părți ale lumii, unde mai totdeauna din cauze neînsemnate se nasc la urmă conflagrațiuni mari.

Congresul național-bisericesc gr-or.

Raport special al „Tribunei“.

Ședința XIII dela 3 Iulie st. v. 1886.

Ședința se deschide la 9 oare înainte de amiazi.

După autenticarea protocolului ședinței premerse prezidiul notifică sosirea dintr-o lungă și obositoare călătorie a Preasfinției Sale domnului episcop din Caransebeș Ioan Popasu și-și exprimă totodată bucuria a-l vedea sănătos aici, dorind ca despre aceasta să se iee act la protocol.

Membrii congresului prin sculare și vii strigări de „se trăiască“ iau la plăcuta cunoscintă sosirea Preasfinției Sale episcopului din Caransebeș Ioan Popasu.

Fiind la ordinea zilei raportul comisiei financiare, raportorul aceleia deputatul Eugen Brote cetesce întreg raportul consistorului metropolitan ca senat epitropesc despre activitatea sa în periodul anilor 1881—1886.

Din acest raport vedem, că consistorul metropolitan ca senat epitropesc a ținut la anul 1881 trei ședințe, la 1882 una, la 1883 nici una, la 1884 două, la 1885 nici una, ear' la 1886 una; cu totul 7 ședințe în 6 ani. Exibite au întrat cu totul 109, dintre care 29 s'au rezolvat în ședințe, 56 afară de ședințe și pendente au rămas 24.

Despre averea metropoliei nu sunt tocmai complete datele. Din cele expuse în raport însă întreaga avere a metropoliei române gr-or. din Ungaria și Transilvania reprezintă suma de aproape 12 milioane floreni v. a.

După cetirea raportului consistorial, ședința se suspendă pe 10 minute.

Redeschizându-se ședința dl Brote prezintă pentru comisiunea financiară următorul raport:

„Raportul consistorului metropolitan ca senat epitropesc despre activitatea sa în sinodul anilor 1881—1886 se poate împărți în două părți principale: una, care privește activitatea senatului ca corporațiune administrativă a averii metropolitane, alta ca forul suprem administrativ în afacerile epitropesci ale întregii metropolii.

„Că activitatea senatului în ambele direcțiuni trebuie privită din punct de vedere foarte modest, dovedesce numărul mic de exhibite rezolvate, numărul mic al ședințelor ținute și chiar cuprinsul acestui raport.

„Senatul epitropesc în anii 1883 și 1885 nu a ținut nici o ședință, în anul 1882 o unică ședință și în anul 1884 două ședințe: va să dică în decurs de 4 ani compleți numai 3 ședințe. În întreg restimpul dela 1 Octomvrie 1881 până la 20 Iunie a. c. s'au ținut 7 ședințe, în care s'au rezolvat 29 exhibite.

„Activitatea senatului ca corporațiune administrativă a averii metropolitane s'a mărginit prelungă alegerea cassarului și a controlorului, la împlinirea numai a unei mici părți a agendelor sale. Nici primirea averii metropolitane în administrațiunea senatului întâmplată numai la 4 Februarie 1884, nici modul administrațiunii și manipulării averii prin cassar și controlor n'a fost obiectul de deliberare al senatului. Dispozițiunile senatului privitoare la primirea în administrare a unei părți a fundațiilor lui Gojdu și a legatului arhiepiscopului-metropolit Andrei Șaguna pentru cele două eparchii, ce se vor înființa, privesc modul de transpunere.

„Activitatea senatului cu privire la afacerile economice în metropolie se poate reasuma în următoarele:

„a) în elaborarea unui proiect de regulament pentru afacerile epitropiei în întreaga metropolie;

„b) în procurarea de date referitoare la starea financiară a metropoliei noastre preste tot.

„Datele dela eparchii despre starea averilor în comunele bisericesti deoparte, cât de altă parte despre starea averii la consistoriile eparchiale formează partea cea mai mare a raportului. Însă atât deosebirea modului în culegerea datelor la eparchii, cât și așternerea lor întârziată, a făcut imposibilă cuprinderea lor într'un tablou general. Astfel din raport nu poate fi evident, prin ce sumă s'ar reprezenta averea, de care dispune biserica în metropolia noastră nici în total, nici după categoriile ei mai principale.

„În fine raportul se încearcă a da un resumat despre dispozițiunile mai însemnate, ce au luat eparchiile prin organele lor pe terenul economic financiar.

„Premiind aceste expuneri, comisiunea financiară are a face următoarele propuneri:

„1. Raportul consistorului metropolitan, ca senat episcopesc se ia de basă la discuțiunea specială și se alătură la protocolul ședinței;

„2. Despre elaborarea unui proiect de regulament pentru afacerile episcopice în întreaga metropolie; despre instituirea organelor pentru manipularea averii metropolitane; despre transpunerea legatului fericitului arhiepiscop și metropolit Andrei Șaguna pentru înființarea a două eparchii; despre predarea, administrarea și raționalizarea fondurilor metropolitane se rezervă hotărârile la rapoartele speciale, prin care se se așternă aceste obiecte;

„3. Faptul, că o parte a fundațiunii Gojdu s'a transpus în administrarea metropoliei și că împărțirea fondurilor comune ale eparchiilor Arad și Caransebeș s'a finalizat, se se iese spre știință;

„4. Consistorul metropolitan se țină în evidență afacerea procurării de case protopresbiterale și se raporteze din sesiune congresuală în sesiune congresuală despre stadiul, în care se află afacerea;

„5. Consistorul metropolitan se iese dispozițiunile necesare, ca datele despre starea averii în metropolie se se statorească în mod uniform astfel, ca dintr'un tablou general ce s'ar compune din aceste date se fie evident, câtă sumă de bani reprezintă averea totală în centru și în comune special a eparchiilor, câtă sumă din aceasta are destinațiune curat bisericească, câtă destinațiune scolară și câtă pentru scopuri generale administrative“.

Presidiul: Acestor propuneri ale comisiunii financiare premerge o expunere, care conține o critică, 'mi-se pare, prea aspră. O critică, prin care se scoate la iveală puținătatea obiectelor, adecă puținătatea ședințelor ce s'au ținut în acest resort. Se arată, că puțin s'a lucrat, puțin s'a făcut, dar' nu se iese, că ce ar fi trebuit se se facă. Consistorul metropolitan a avut în acest resort foarte puțin de lucru. N'au fost averi și nu sunt nici mijloace spre a le manipula. Consistorul nu lucrează în permanență, și a trecut până aci mai mult de un for de control față cu celelalte foruri. Comisiunea e prea exagerată și prea mult accentuează lipsa de activitate a consistorului metropolitan.

Referentul iese, că comisiunea a supus raportul consistorului metropolitan unei critice din motivul, că a creșut, că chiar aceasta este și însărcinarea ei. Tot ceea-ce iese comisiunea, e că raportul trebuie judecat din punct de vedere modest. Comisiunea a fost datoare a constata, că în decurs de 6 ani de zile numai 29 exhibite s'au rezolvat. În anii 1883 și 1885 n'a ținut consistorul nici măcar o ședință.

Din contră comisiunea crede, că a făcut încă prea puțin; n'a tras nici o concluziune, căci precum se vede, nici n'a făcut nici o propunere în astă privință.

Babeș: E fără îndoială, că prin observarea comisiunii, deși nu direct, dar' indirect se aruncă o acuză în fața consistorului. Trebuia se se spună, care sunt daunele, care au rezultat din neținerea regulată a ședințelor?

Slavici ar vră se știe ce e la ordinea zilei. Ar dori se nu se între în discuțiune specială, deoarece-ce aceea încă nu are loc și s'ar judeca lucrul.

Dr. Al. Mocioni: Eu cred, că substratul acestei discuțiuni este aceea, dacă congresul împărțese sau nu vederile comisiunii. Întru adevăr comisiunea a ridicat o acuză indirectă în contra consistorului și astfel Excelența Sa dl metropolit a dat unele deslușiri, ear' dl Babeș a încercat a se excuza. Dl Slavici iese, că aici nu are loc discuțiunea.

Cosma: Se se iese la protocol expunerile comisiunii financiare împreună cu deslușirile presiului.

Presidiul: M'am simțit îndatorat a face unele explicări, fiindcă am observat, că e obicei a se pune acele la protocol.

Simonescu află, că expunerea motivelor nu are loc la protocol. Încât privește meritul,

apoi trebuie să mărturisească, că resortul episcopesc e cel mai slab dotat dintre toate resorturile. Eparchiile sunt foarte jaluse în cele economice și consistorul întâmpină greutăți din partea lor. etc. etc.

După-ce dl Brote își expune motivele în detaliat, pentru care comisiunea a fost îndemnată a face acel expozeu în raportul său, Excelența Sa metropolitul Miron observă, că aceste motive au o formă de acuză în contra consistorului metropolitan, asupra căreia ar fi oare-cum inecutabil a delibera fără a se da consistorului metropolitan ocaziune, de a da deslușirile necesare spre justificare, drept aceea propune, ca expunerile din raportul comisiunii financiare se se predee consistorului metropolitan spre justificare.

Mai vorbind încă la acest obiect și dl Const. Rădulescu, congresul primesce propunerea Înalt Preasfinției Sale a Metropolitului și hotărăsește, ca expunerile din raportul comisiunii financiare se se predee consistorului metropolitan spre justificare.

Primindu-se raportul consistorial de basă pentru desbaterea specială, propunerile comisiunii financiare punctele 2, 3 și 5 se primesc cu unanimitate. Față cu propunerea a 4 însă dl Dr. Gall propune, ca punctul acesta din raportul consistorului metropolitan se se iese simplu spre știință.

Se primesce propunerea d-lui Dr. Gall.

Dl E. Brote referează mai departe asupra raportului consistorului metropolitan ca senat episcopesc despre legatul fericitului arhiepiscop și metropolit Andrei Șaguna pentru două eparchii noi, și face în numele comisiunii financiare următoarea propunere:

„Raportul consistorului metropolitan ddat 17/29 Iunie a. c. nr. 120 metr. despre legatul fericitului arhiepiscop și metropolit Andrei Șaguna pantru două eparchii, prin care raport se arată, că starea acestui legat, ce se află în administrarea consistorului arhiepiscopesc, cu finea anului 1885 reprezenta suma de 119.747 fl. 82½ cr. și anume: în efecte publice 119.400 fl., în cassa de păstrare 347 fl. 82 cr., în bani gata ½ cr., și că nu mai există nici o pedecă pentru trecerea acestui legat în administrațiunea consistorului metropolitan, — se se iese spre știință, ear' consistorul metropolitan se se însărcineze a lua în primire acest legat, a elabora un proiect de act fundațional, pe care îl va așterne spre aprobare proximalului congres“.

La punctul din urmă cu privire la elaborarea unui proiect de act fundațional se nasce o discuță, la care iau parte presidiul, dl Cosma, Ilustr. Sa părintele episcop al Aradului, d-nii Ios. Gall, Babeș și Cimponeanu.

După terminarea discuțiunii, congresul primesce propunerea dlui P. Cosma, care merge într'acolo, ca pasagiul din urmă al propunerii comisiunii cu privire la proiectul de act fundațional se sune astfel: . . . „ear' consistorul metropolitan se însărcinează a lua în primire acest legat și a-l administra conform normelor generale“.

La ordinea zilei urmează raportul comisiunii scolare.

Referentul acestei comisiuni dl N. Ziegrea raportează asupra reprezentațiunilor consistoriilor eparchiale în privința rescriptului ministrului de culte și instrucțiune publică ddat 13 Iulie 1885 Nr. 21.120, care cu alterarea autonomiei bisericești noastre, dispune ca toate cauzele disciplinare ale învățătorilor nostri confesionali, care s'ar termina cu destituirea acelorora înainte de executarea sentinței finale, se fie supuse revizuirii și aprobării ministeriale.

Comisiunea scolară face în această privință următoarea propunere:

„Considerând, că prin această dispozițiune ministerială în decidera afacerilor judiciare ale învățătorilor nostri confesionali ministrul de culte și instrucțiune publică se institue pe sine în biserica noastră autonomă de instanță judiciară su-premă, prin ceea-ce de-o parte este vătămăta autonomia bisericești recunoscută și garantată în articolul de lege IX din 1868 și pe baza aceluia în statutul organic provăduț cu sancționarea altissimă, unde atât în clausula de sancțiune, cât și în punctele I și VI ale dispozițiunilor generale este deplin garantată autonomia și precis rezervată jurisdicțiunea independentă a bisericești noastre în toate afacerile judiciare bisericești și scolare; considerând mai departe, că după § 153 din legea fundamentală „statutul organic“ în biserica noastră autonomă, organul suprem judecătoresc este consistorul metropolitan, — ear' după §§ 131 și 167 din statutul organic forurile judecătorești instituite pentru decidera cauzelor disciplinare în contra învățătorilor nostri confesionali sunt consistoriile eparchiale și consistorul metropolitan, acesta în instanța ultimă pentru decidera finală a acelorora.

În fine considerând, că § 138 din articolul de lege 38 din 1868, pe care se basează ministrul în rescriptul său, regulează numai afacerile judiciare ale învățătorilor comuni și de stat, ear' în privința deciderii cauzelor disciplinare ale învățătorilor nostri confesionali nici după dispozițiunile legii țerii de instrucțiune, dar' nici după clausula de sancțiune a statutului organic de fel nu se rapoartă și nu se poate aplica; — din aceste considerațiuni, congresul constatând, că prin rescriptul ministerial sus-amintit e alterată autonomia bisericești noastre în afacerile judiciare învățătoresci, — îndrumă pe consistorul metropolitan, ca prin o remonstrațiune în numele bisericești întregi metropolii pe baza motivelor expuse se roage cu urgență pe ministrul de culte și instrucțiune publică, spre a-și revoca rescriptul sus-citat și se încunoscinteze despre aceea și pe organele sale subalterne.

Coriolan Brediceanu, arătând prin o vorbire scurtă, că în cazul present ministrul a căleat legea prin ordinațiunea sa și a vătămăat drepturile garantate bisericești noastre prin statutul organic sancționat de Maiestatea Sa, — propune, ca în loc de remonstrațiune la acel ministru, congresul prin o deputațiune să arete Maiestății Sale călcarea de lege a ministrului și să-l roage a dispune, ca ministrul de culte și instrucțiune reg. ung. se revoace rescriptul din cestiune. (La finea vorbirii d-lui Brediceanu galeria a aplaudat).

După o discuță mai lungă, la care au participat d-nii Mocioni, Dr. Gall, Dr. Pușcariu, I. Slavici, V. Babeș, M. Popovici și Petric, mai având congresul a decide într'o afacere asemenea acesteia (în afacerea ajutorului de stat), cestiunea aceasta pentru astăzi se ia dela ordinea zilei.

La ordinea zilei e raportul comisiunii organizatoare.

Raportul acestei comisiuni dl P. Cosma vine a raporta asupra propunerii d-lui Tissu în privința îndeplinirii alegerii de protopresbiter în protopresbiteratul Orșovei.

La propunerea comisiunii, congresul hotărăsește, ca propunerea dlui P. Tissu se se transpună pe calea consistorului metropolitan la sinodul eparchial al diecesei Caransebeșului spre competentă rezolvare.

Fiind timpul înaintat, ședința se ridică la 1½ ore după amiazi.

Proxima ședință se anunță pe mâine Duminică la 10 ore înainte de amiazi.

Câteva cuvinte despre cestiunea naționalităților.

De Ludovic Mocsary.

(Urmare.)

Le-a căduț bine a auți acest cuvânt dintr'o parte, din care demult nu s'a auțit, pentru-că le-a făcut impresiunea, că dacă este unul în stare a-l rosti, se vor afla în curând și mai mulți și apoi 'și-au gândit, că cel puțin un fapt este constat, anume, că a fi Maghiar nu însemnează a urî tot ce nu e Maghiar. Și de-a această experiență a avut influență bună asupra naționalităților, căci și ele doresc, și în al lor interes zace, ca se încete odată această luptă nefericită.

Și ce am pretins eu în lucrarea mea de până acum pentru naționalități? Cu ce program periculos am eșit? Am cerut doară Dacoromânia, Voivodina sârbească, autonomia Transilvaniei sau altă organizare nouă în direcțiune federalistă? Eu numai atâta am ăis, că legea pentru naționalități dela 1868 trebuie aplicată cu bună credință, că în sensul ei statul trebuie să spriginească tendențele culturale ale naționalităților și să ajutare scolile lor. Am ăis și ăie, că la ocuparea oficiilor de stat trebuie luați în considerare și cetățenii nemaghiari ai patriei, după-cum prescrie legea, am ăis, că trebuie odată abrogată legea electorală din Transilvania sau trebuie modificate împărțirea cercurilor electorale și censul de acolo, am ăis că reuniunile de cultură trebuie să schimbe principiul, care le conduce, ca adecă să împuțineze numărul naționalistilor, am ăis, că trebuie să ne desvătăm de insultările obișnuite, că Maghiar însemnează patriot și prin urmare tot ce nu e Maghiar, este trădător de patrie, am ăis, că nu trebuie să susținem în continuu starea asta de luptă prin iritări, provocări și suspiționări fără sfârșit. Atâta a fost tot, și aceste au fost primite de preinșii Dacoromâni și omladinisti cu bucurie, ba mai cu însuflețire, și nu au hesitat a trimite unui simplu luptător în viața publică ovațiuni și adrese în stil mare. Nu am avut dreptate, când am ăis, că este nefundată presupunerea, că înzadar am face naționalităților concesii, pentru-că tot nu le-am puté mulțumi? Nu am avut dreptate, când am ăis, că putem vorbi cu ele,

că omul nu mănâncă așa de cald cum se fierbe. Eu așa cred, că sîntem îndreptățiti a deduce din simptomele arătate, ceea-ce au dedus ei, cred că sîntem îndreptățiti a crede, că soluțiunea cestiunii naționalităților nu întâmpină pedeci neînvincibile. La aceste mai adaug, că această soluțiune o putem ave cu prețul celor indigitate de mine, și că în împregiurările grele ale timpului de față, Ungaria se poate numi fericită.

Se poate, că deducțiunile mele vor păre a fi efluxul unei firi sanguinice, se poate că mulți vor ținē incidentul comentat de mine cu mult mai neînsemnat, decât ca să facă astfel de deducțiuni din el; nici eu nu sînt dintre aceia, care cred prea tare în proverbul, că „lucruri mari se nasc din cauze mici“, dar' știu, că de multe ori simptome la aparență neînsemnate indică lucruri mari și aș dori, ca se nu întârziăm a face astfel de reflexiuni, cari susțin între noi credința în posibilitatea soluțiunii cestiunii naționalităților, căci la dincontră, des-perarea este sfātuitor foarte rău.

Există așadar' posibilitatea împăcării!
(Va urma.)

Correspondență particulară

a „Tribunei“.

Cluj, 3 Iulie st. n. 1886.

Motto: „Quo usque tandem abutere
Catilina pacientia nostra?!“

(Catedra de limba și literatură română la universitatea din Cluj). Era anul 1873. Universitatea din Cluj era în stadiul deschiderii. Clujul se afla deodată cu fostul ministru Lonyai, metr. gr-cat. din Blaj, Dr. Ioan Rațiu din Turda și cu alți Români în mijlocul său. Șiretul ministru ung. adecă ca să câștige pe Români transilvăneni pentru idea universității maghiare din Cluj a fost convocat pe câțiva fruntași români, ca să desbată cu ei limba propunerii acestei nefericite universități! Resultatul acestei consultări a fost, că ministrul a promis Românilor vre-o câteva catedre paritetice cu limba de propunere română. La deschidere însă Români se trezesc cu o singură catedră din limba și literatura română, și și aceasta cu limba de propunere maghiară. Foile maghiare din loc saltau de bucurie și scriau mereu „részede a miniszter az oláhokat“. (A păcălit ministrul pe Valachi.)

Români au înghițit gălușca dată de ministrul Lonyai și au tăcut. De atunci a trecut multă apă pe Someșul Clujului. Au trebuit să înghiță Români și alte gălușce maghiare. Nu amintesc nimic despre torturile și șicanările ce a trebuit să suferă prof. Dr. Silași dela denu-mirea sa până în 1884. Cum se ridicau asupra lui din când în când cele trei diare maghiare din loc cu scop ca să-l nimicească, pentru-că în decursul prelegerilor cita câte ceva și romănesce. Trece și preste momentul acela, când fu citat înaintea ministrului Trefort în urma denunțărilor reuțicioase și luat la falangă pentru ținuta sa românească. Trece preste toate aceste. Se vedem ce se întâmplă în 1884 în Cluj?

În Cluj se arangiază în 15 Maiu, acel an, un maial în favorul scoalei române din Gelău, în spatele căreia deși e corespunderătoare pe deplin recerintelor legii, statul maghiar susține cu spese enorme o scoală de stat, pentru-ca să maghiarizeze pe Gelouanii români cu ajutorul ei.

Înainte de maial cu 2 zile profesorii universitari Dr. Haller, fostul primar și cu Dr. Concha se duc la poliția cetății și scot licență pentru universitarii maghiari (civilisatorii Orientului), ca să se poată aduna în grădina lui Bánffy, pentru-ca să iese unele decisiuni cu respect la prof. Dr. Silași și societatea „Iulia“. Ambii prof. iau garanța asupra-și, că nu se va întâmpla vătămă de sânge. Licența s'a dat. Tinerimea maghiară a luat concluse. Urmarea fu: spargerea porții la casele parochiale gr-cat., unde era localitatea „Iuliei“. Spargerea ferestrelor Dr. Silași, a avocatului Dr. Isacu. Tumultul cântă pe ulițele Clujului poezia ocașională cu refrenul: „O te búdos bocsor“. Mulțimea vine și conturbă maialul. Silesc pe oaspeți să fugă. Insultă femeile etc. Un adevărat lucru asiatic.

Întru aceste senatul universității încheie societatea „Iulia“ fără nici o cercetare. Pe prof. Dr. Silași îl concediază fără nici o investigațiune. Tinerimea maghiară a decis așa, senatul univer. și ministrul Trefort au dus-o în deplinire. Români înghițesc și gălușcele aceste.

De atunci au trecut 2 ani. Și după 2 ani Români mai trebuie să înghițească ađi încă trei gălușce maghiare.

Placă-vē, fraților Români, căci aci sînt: Seim cu toți, că jumiea română universitară încă la începutul anului scol. 1885/6 s'a constituit din nou într'o societate cu numele „Stejarul“. Statutele, făcute după toate formele și amēsurat do-

rințelor senatului universitar și a statutelor universității cu traducere maghiară autentică de notar public, s'au predat senatului universității pentru-ca să le substearnă înaltului ministru spre aprobare.

La finea anului școl. președintele interimar Mihail Pervu le reprimisce prelângă următoarele:

1014/1886
e. t. sz.

Válasz. A bemutatott alapszabályok eredeti szövege nem lévén ezen m. kir. tudomány egyetem hivatalos nyelvében szerkesztve, ezen beadvány érdemileg elintézhető nem volt és mellékleteivel együtt folyakodnak visszaadatik.

Kolozsvárott, 1886. május 26.

Dr. Maizner s. k.,
e. i. rector.

În românește pe scurt: „fiindcă originalul statutelor nu e în limba oficială a universității, în merit nu se pot pertracta, ci se redau petentului dimpreună cu toate acelușe.”

Prin urmare dacă junimea universitară română voiesc să-și cultiveze limba maternă, poftescă și-și facă statute ungurești, sau abdică de poftă. Oare este undeva mai mare libertate pentru naționalitățile nemaghiare ca în Ungaria? Întreb și eu cu ministrul Tisza!

Di rector Dr. Maizner a uitat când a scris această rezoluțiune, că nici chiar numele d-sale nu e în limba oficială a universității, prin urmare nu trebuie să-l subscrise.

Această rezoluțiune este o gălușcă maghiară pentru Români preste tot.

A doua gălușcă este pensionarea prof. Dr. Silași și încă așa, încât l-a făcut imposibil să poată locui în Cluj. E cunoscut, că acest bărbat zelo de mult este tot în serviciu de stat. Mai înainte în Viena, de 14 ani în Cluj ca prof. la universitate. Părintescul guvern maghiar fără de a-l întreba, a aflat cu cale a-l lua în considerare numai 12 ani de serviciu. Ieri l'a admanuat înalta rezoluțiune regească, prin care este pus în pensiuare (végleges nyugalomba). A treia gălușcă maghiară dată Românilor este numirea patriotului Moldovan Gergely de prof. de limba și literatura română la universitatea din Cluj.

Dacă nu au putut învăța până acum limba și literatura română tinerii români universitari, acum au dela cine. Poftească și vină la acest focular de știință. Eu mulțumesc lui Dumneșeu, că nu sunt profesor de universitate la universitatea din Cluj, căci mi-ar fi rușine de societatea, în care m'as afla.

Și acum cred, că vor fi sătui toți Românii de gălușcele maghiare căpetate dela această universitate maghiară ridicată cu banii Românilor.

Cu toate aceste, dacă mai au paciență unii din noi, trimiță-și copiii aici, căci îi asigur, că nu preste mult timp și-o vor pierde, căci gălușca ultimă încă nu e dată. Aceea o va pregăti Moldovan Gergely, bațjocurindu-ne limba și naționalitatea din catedra destinată științelor, dar tăvălită în noroiul politice și soviniștii maghiare. Din parte-mi nu de se vede se mărginesc paciența Românilor? căci se vede a fi infinită!

Opincarul.

Cronică.

Întrevederea Maiestății Sale cu Țarul Rusiei. „Bud. Corr.” desminte în mod hotărât scirea lătită despre o întâlnire a Maiestății Sale cu Țarul Rusiei. În cercurile competente nu se scie nimic despre aceasta, Țarul oficialul peștan, și nici s'a avut în vedere pentru anul present.

Reprezentarea teatrală a reuniunii sodalilor români. Sâmbătă seara am asistat la reprezentarea teatrală, arangiată de sodalii români de aici în sala dela „Împăratul Romanilor”. Mai întâiu constatăm, că sala nu a fost tocmai bine cercetată. Dar' nu atribuim această împregiurare lipsei de interes la inteligența noastră față cu năsuințele de progres ale tinerilor nostri meseriași, ci mai virtos coincidenței fatale a reprezentării din cestiune cu serata musicală din seara precedentă. Publicul obosit de Vineri și-a împregetat în mare parte se mai țină și Sâmbătă rost. Ce se ține de succesul reprezentațiunii, apoi putem Țice, că diletanții și-au dat toată silința, ca să procure ascultătorilor o seară plăcută. Și silința lor nu a rămas fără rezultat. Mai ales comedia lui Alexandri „Drumul de feră” a avut efect. Di P. Barișiu în rola de mama Bălașa a arătat multă abilitate pentru producțiune teatrală și a știut să excite prin șoșenile sale general. Bine au fost interpretate și rola Adelei (d-șoara M. Bogorin), cocoana Calopi (d-șoara A. Florea), Ioana (d-șoara E. Sift), Sava, Țiganul (di Turcu), cuconul Nalbă, Kir Manole, etc. Singur d-lui Morariu i-am recomanda, ca în rolurile d-sale de tiner amoresat să fie ceva mai negenat, mai liber și cu deosebire mai natural, ear' când pretinde rola, ca să ridă, să ridă cum

ride, când îi pare bine, ear' nu să se mulțumească cu un ha-ha-ha după tipic. De altmintealea se nu uităm nici pe un moment, că avem a face cu diletanți. Repetăm, că toți au făcut din ceea ce bună inimă, cât au putut. A doua piesă, o comedie într'un act de di I. Vulcan, care ne vorbește de aristocrați români de pe timpul lui Horia și arată la diunii un sentiment național foarte modern și care cuprinde mai multe situațiuni imposibile, nu a avut succesul celei întâiu. Vina însă nu este a diletanților, căci diunșii și-au dat destulă silință, ci trebuie să o căutăm în însăși piesa. Ar fi de dorit, ca diletanții cu altă ocaziune să consulte la alegerea pieselor oameni mai experți în ale teatrului. Declamațiunea dela început în memoria binefăcătorului meseriașilor români D. Andronic, a fost foarte la loc, ear' producțiunea „călușerilor” dela fine a plăcut tuturor.

Reuniunea de cântări germană „Männer-gesangverein” arangează pe Vineri în 9 Iulie noua doua producțiune în anul acesta cu concursul capelei orașenești în pavilionul din grădina „Hermann”. Informațiuni mai detaliate se vor da la timpul seu.

Elena Teodorini la Londra. „Vointa Națională” reproduce părerile celor mai însemnate Țiare engleze cu privire la talentul d-șoarei Teodorini, care debutează în Londra. Eată-le: „D-șoara Teodorini ne-a dat o minunată reprezentare a „Giocondei”. Tot ce am spus despre jocul ei în „Valentina” i-se poate aplica și de-astădată. Identificându-se în totul cu caracterul eroinei, a jucat de minune și a cântat cu o căldură extraordinară și cu un simțământ pasionat. În duetul final ca Laura, și în scena finală, d-șoara Teodorini a dovedit că e o mare tragediană și a provocat în public un entusiasm nedescriptibil. („Times”). D-șoara Teodorini a fost superbă în „Gioconda” și a dovedit, că posedă o putere dramatică egalată numai de puține ilustrate. Proverbul „Ars est celare artem” a fost ilustrat în scenele cu mumă-sa oarbă. La Cica în duetele cu Laura și Enzo și îngrozitoarea luptă de emoțiuni din marea scenă finală. D-șoara Teodorini a fost în aceste scene, și putem Țice, în întreaga operă, cu totul identificată cu rolul ei, așa încât îți vine să crezi cu adevărat, că Gioconda se află înaintea publicului. Uneori vocea d-șoarei Teodorini pare a fi cam ostentă, dar' în regulă generală e la înălțimea tuturor așteptărilor, notele ei sunt de o calitate superioară și când e vorba de declamațiune pasionată și de pathos duos, d-șoara Teodorini e stăpână absolută pe simpatiile publicului, a căruia atenție susținută și aplause entusiaste dovedesc, că diunșul o consideră drept o adevărată mare artistă. („The Globe”). D-șoara Teodorini a fost excelentă în „Hughenoți”, în „Gioconda”; d-sa a fost superioară. Jocul ei e puternic și plin de pasiune; nu e vorbă, și muzica e mai potrivită cu glasul și stilul ei; în „Gioconda” talentul d-șoarei Teodorini găsește un câmp larg pentru a se desfășura. Publicul londonez a confirmat în mod spontan verdictul pronunțat de publicul din Madrid. „The Morning Post”. Pe de altă parte „Figaro” dela 23 Iunie, într'o corespondență, ce primese din Londra, publică următoarele: „La teatru dela Covent-Garden, „Gioconda” de Ponchielli a servit de al doilea debut pentru d-șoara Teodorini. Trebuie să mărturisesc, că nu-mi place de loe această operă, în care numai finalul din actul al treilea și actul al patrulea întreg au o valoare oare-care. În actul al patrulea, d-șoara Teodorini a dovedit, că e tot atât de mare cantatrice, pe cât e de mare actriță, și diunșă a întrecut toate speranțele, că ar puteau să le nutrească amicii ei. Putem spune fără a exagera, că d-șoara Teodorini este una din cele mai bune, dacă nu cea mai bună soprano-dramatică, pe care se o fi auzit de mult timp.

Monopolul chibriturilor și cărților de joc în România intră în vigoare la 1 Iulie a. c. Posesorii de chibrituri și cărți de joc sunt obligați să declare la cassierile generale câștigurile și felurile de chibrituri și cărți de joc, ce vor posedă în seara de 30 Iunie curent, arătând costul lor și depunând actele justificative, ce vor fi având. Produsele nedecarate, ce se vor descoperi după 1 Iulie, se vor confisca și posesorii vor fi pedepsiți conform art. 16 din lege.

Meseriașul român.

Puțin după-ce se înființase Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român înainte de aceasta tocmai cu 25 de ani, adunările sale generale și comitetele au și reflectat preste puțini ani la această ramură importantă și în proporțiunea prea modestelor sale mijloace a încurajă îmbrățișarea de profesioniști prin votare de ajutoare.

Reforme de aceste pētrund foarte încet în masele poporului, care ca și în agricultură și ca în alte ocupațiuni omenesci mai nici odată nu începe, nu ia inițiativa, ci așteaptă să înceapă alții „mai cumințe decât el.” A dat D-șeu, că preste alți 2-3 ani s'a întâmplat și aceasta. „Audi, mei, că și protopopul nostru și-a dat pe un fider la fărârie; dar' uite, mei Petre, că și domnul ceta de Români a dat pe al seu ca să învețe culeșăria. Ce o mai fi și asta?” — După vre-o 4-5 ani acei feciori de domni se întoarseră în comună bine îmbrăcați, și nutriți, încă și așa deștepti la minte, încât se mirau toți oamenii, că de unde până unde au eșit ei așa „frumoși”.

Dintr'un an în altul ajutoarele se înmulțiau, ear' numărul învățăcelilor și din ei al soda-

lilor, ici-colo și al măiestrilor creștea. Între aceste vine și societatea „Transilvania” cu ajutoarele sale respectabile, prin care se dă o încurajare nouă părinților de a-și împărți pe fiii lor, a-i face nu numai economi și cărturari, ci și profesioniști, ear' alții și comercianți. În aceiași ani se formează reuniuni pentru meseriași în Sibiiu sub ochii Asociațiunii transilvane, în Brașov și Cluj sub conducerea mai multor bărbați de inimă din inteligența superioară, între cari excelează câțiva din ambele cleruri, cari sciau mai bine ca toți, că Iosif fusese de profesiune tâmplar (măsar) și că Isus Christos încă aleseese câțiva învățăceli dintre clasa meseriașilor. Ei sciau și mai mult: că nici o biserică a lui D-șeu nu se poate zidi și suține fără conlucrarea energioasă a mai multor profesioniști și nici ritul nostru oriental nu se poate executa într'un nimic fără ajutorul artiștilor și al meseriașilor începând dela aurari, argintari, pictori și sculptori foarte buni, cusetori cu fir, turnători de clopote, alămari, căldărari, țesetori din toate materiile textile, cum mētasă, bumbac, cânepă, în și lână fină, până la vâpsitori, făclieri, cum și femei care sciu să frământă și să coacă prescuri, parastase, prinoase, covrigi, și fearbă colivă curată și altele multe. Acei bravi bărbați lucrau cu o perseveranță demă de zel și patriotism lor, precând eată că la o parte din ei le cade în sîn eminenta fundațiune a fecricitului Andronic, ear' la alții le vine în ajutor Blajul.

Cu cât însă numărul aspirațiunilor se adăuga, în proporțiune și mai mare creștea marea grijă a celor, cari s'au pus în fruntea acestei întreprinderi, pentru care bătuse a nespredece oară. Prea bine: o parte a tinerimii noastre se se aplica la meserii, dar' care poate să fie viitorul lor în această epocă de concurență și luptă pentru existență pe viață și moarte? Nici o cestiune alta din toate câte agitează spiritele noastre în timpul acesta bogat de crize sociale și socialiste nu putea să fie mai la loc, decât este aceasta. Mulțime nenumărată de griji pământesci ne răpesc mai la fiecare din noi somnul mai de multe-ori decât ar crede cineva, ear' grija noastră este cu atât mai justificată, cu cât vedem bine, că guvernul și legislativele acestui stat fac de 18 ani în cordări extraordinare prin legi, prin înființări de scoale profesionale, reale, comerciale, prin introducerea unor meserii chiar și în scoalele elementare, pentru-ca cel puțin elementul maghiar să apuce înainte, să afe gust și aplicare la arte și meserii. Expozițiunea din anul 1885 a dat probele cele mai învederate, până la ce măsură nu a prins rădăcină aplicarea către meserii la Maghiari, cu singura excepțiune de câteva profesioniști din cele mai ordinare, fără care nici popoarele cele mai puțin cultivate n'au putut să existe nici odată și care le erau cunoscute din moși și strămoși.

Se Țice și despre Maghiari ca și despre Români, că din natura lor simt aversiune către arte și profesioniști. Mai la vale vom reveni și la cestiunea aceasta.

Acei oameni preste măsură zeloși dintre noi, cari ar aștepta, ca să producem progrese în fuga locomotivelor, ridică această lipsă de aplicare la locul întâiu, ca cestiune pe care am avé să o resolvăm, sau adevă: se aflăm și se aplicăm mijloace mult mai intensive, decât s'a întâmplat până acum spre a împărți tinerime neasemenat mai număroasă la învățarea nu numai de cele nouă sau de cece profesioniști ordinare și foarte prosaice cunoscute bine rău de sute de ani și în țerele locuite de Români, ci și la altele poate de cece ori mai multe, pe care nici chiar patrioții nostri maghiari nu le cunosc de loc, deși stătuse în voia lor de a le învăța de mult, ear' Sașii precât le cunosc și le exercează, nu mai sunt în stare de a ține concurență nici chiar cu Austriaci și cu Cehii, ear' din cauza acestei nesciințe ei și noi ne facem tributari altor țeri cu milioanele preste an. Bine să fie înțeles, că noi aici nu presupunem nici o manufactură de lux, fără care am pute fi încă o sută de ani, eară fără altele pentru toți fecii, dară între obiectele de lux nebusesc, inventat cu scopuri blăstimate de a surpa viața fizică și morală a unui popor, este o cale de mijloc; se află adevărat o mulțime nenumărată de manufacturi și fabricate, din care o parte considerabilă ne este necesară, altele folositoare, fără a trece în lux, și earăși altele spre a mai înfrumuseța ceva viața omenească destul de amărită. Toate acele obiecte manufacte și fabricate noi și toți locuitorii țerii le cumpărăm cu bani scumpi dela alții, numai din cauza, că noi nu le scim face. Ce poate fi mai necesar oamenilor decât mulțimea uneltelor de fer și de oțel, nu numai grosolane ca o seure făcută de un biet faur țigan, ci cu totul altele fără număr, începând dela ace, sule, degetare, până la cuțitele de ras, la săbii, spade, paloș, puci, pistoale, revolve etc. Afară de lingurarie de lemn ce linguri mai scie face măcar un singur Maghiar ori Român în tot cuprinsul acestor țeri? Să între ori-care din noi în câte o boltă de ferărie și cutitărie, în alta de sticlărie, în alta de arme pe la cetățile mai mari, și restul are să și-l spună el singur. Chiar cele câteva profesioniști la care se aplică tinerii nostri, au trebuință de o sumă de instrumente, de vâpseli și altele pentru care sau nu avem nici un măestru în țeară, sau așa de puțini, încât ei fac monopol din țara lor și vând foc de scump, ori că în alte casuri sunt numai meșteri-ștrici, încât nu cutează să comande nimeni nimic dela ei.

„Transilvania.” (Va urma.)

Convocare.

Tinerimea din Reghinul-săsește și giur este convocată pentru diua de 22 Iulie nou, orele 11 înainte de ameași la o conferență prealabilă, care

se va ține cu scopul arangării unei petreceri de vară în acel oraș.

Ordinea de Ți:

1. Statorirea Țilei, în care se se țină petrecerea.
2. Decisiune în cestiunea venitului curat.
3. Alegerea comitetului arangiator.
4. Alte propuneri de importanță.

Rog totodată pe cei interesați din trecut să participe la această conferență.

Georgiu Șandor,
stud. jur.

Varietăți.

(Zăpadă într'un bal.) Un fenomen meteorologic foarte ciudat s'a produs în Suedia în împregiurările următoare, raportate de Țigarul „La Nature”: În timpul unei nopți foarte friguroase, dar' cerul fiind cu totul limpede și stele strălucitoare, o număroasă societate era adunată la un bal, și în timpul serii era atât de cald în sală, încât leșinară câteva doamne. Un ofițer încercă să deschidă o fereastră, dar' observă, că ghiata o împedea de a se deschide. Atunci, sparse un giam, și curentul de aer rece, care veni de afară, făcu să cadă fulgi de zăpadă în sală. Atmosfera era încărcată de aburi de apă și aflându-se odată condensată și răcită, începă să cadă sub formă de zăpadă preste dăntuitori, cari rămaseră cu toți uimiți.

(Experimentul unui medicinist.) Eugen Marlini, ascultător de medicină, fiul unei nobile familii din Turin, nu demult trebui să se supună unui al doilea rigoros. Între altele avea să rezolveze și întrebarea următoare: „Oare când se vatămă creerii, turbură-se consciința numai decăt, ori cu încetul numai?” — Tinerul rigorosant a dat un astfel de răspuns, la care examinatorul și-a făcut o observare ironică și rigorosul l'a declarat de „neîndestulitor”. Atunci Marlini merse deadreptul acasă și scrisse pe o bucată de hârtie următoarele cuvinte: „Voiu să ved numai decăt, cine a avut dreptate, eu ori profesorul!” — Trecând în revolver, glonșul i-a nimerit tocmai creerii. Tinerul rigorosant muri la moment. — Astfel făcu el experimentul.

(În drumul de fer.) Un călător părea a fi foarte indispus. Unul din cei cari se aflau cu diunșul în același compartment îl întrebă:

— Pe cât vād, d-le, suferi foarte mult?

— Da, foarte mult, și cred că starea să-nătății mele este foarte gravă.

— Îmi pare că exagerezi...

— Din nenorocire, nu; numai di Pasteur are să mă scape de boala, de care sufer și care mă îngrijese foarte mult.

La stațiunea cea mai apropiată, toți cei din vagon se grăbiră să se dee jos, ear' preținsul bolnav își ajunse scopul de a călători comod.

(Inconsolabil.) D'apoi bine, mei Ioane, decād ai intrat la mine nu mai ești nici odată treaz, bei necontent.

— Da, ce să fac, cocoane? 'mi-a murit nevasta și mă consolez.

— Ei, și cât are să țină asta?

— Trebuie să scii, cocoane, că sunt inconsolabil.

Bibliografie.

„Foiă basericăscă”. Organ pentru cultura religioasă a clerului și a poporului. Redigată de Dr. Alexandru V. Grama. Apare în 10 și 25 st. n. a fiecărei luni. Blaj, 25 Iunie 1886. Anul IV. Nr. 12. Sumar: Cercularul. — Charismele în biserică. — Reflexiune la casul practic despre inferina în matriculă. — Voltairianismul la Români. — Apel către publicul român.

„Scola și Familia”. Foaie pentru creșcere și învățământ. Apare de 2-ori pe fiecare lună. Brașov, 15 Iunie v. 1886. Anul I. Nr. 6. Cuprinsul: Higiena școlară. — Prelegere publică. — Studii asupra stării actuale a scoalelor noastre împreună cu combaterea defectelor și indicarea remediilor. — Lectiuni din învățământul religiunii în scoalele primare. — Diverse. — Bibliografie. — Revista Țiarelor. — Corespondență.

Cura naturală sau Metoda curei cu apă rece. De Grigorie T. Miculescul, compusă după cei mai renumiți autori practici germani, după date și probe sigure publicate în țoi de specialitate și după experiența mai multor specialiști practici. Brașov, 1886. Tipografia Alexi. Preț: 80 cr.

„Țara nouă”. Revistă științifică, politică, economică și literară. Apare odată pe lună. Bucuresci, Maiu 1886. Anul III. Nr. 4. Sumar: Cerințele metodei intuitive, de I. Nenitescu. — Sistem național de economie politică, de Fred. List (urmare). — Istoria asociațiunii vamale germane: Agricultură, comerț și industria în Germania. — Cap. VIII, Rușii; Cap. IX, Americani de Nord, traducere de I. N. P. — Vêrful cu dor, de Carmen Sylva. — Nu auci... (poesie), de Matilda Cugler-Poni. — Mirtanul din povestile poporului. — Nu-mi place... (poesie), de Matilda Cugler-Poni. — Elemente de ideologie după Trassy, trad. de I. U. Grozescu. — Mizil drap, dascălul Pască, cântece populare (culese) de Pr. St. Stoicescu. — Credeam odată... (poesie), de Matilda Cugler-Poni. — Corespondență.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Septimiu Albin.

Economie.

„Gazeta Săteanului“ din Rîmnicul-Sărat comunică următoarele:

Ploile și grindina în Franția. De lungă perioadă ploioasă dela finea lunii Mai și începutul lui Iunie, ce a urmat perioadei de vânturi și furtuni, nu numai agricultorii din România au suferit, ci mulți din străinătate.

În unele departamente din Franția nici nu se mai văd urme de grâne, care au fost tocate de grindina ce a distrus cele mai frumoase spe- ranțe ale multor vieri din Franția.

În această țeară ministerul dispune de mijloace speciale pentru a se ajuta victimele flage- lurilor de felul acesta. Deosebit apoi mai mulți deputați francezi au propus un proiect de lege, pentru a se deschide ministerului de agricul- tură din Franția credite suplimentare pentru a se ajuta cei încercați de acest flagel.

Colera găinilor. Sînt mai multe mijloace pentru a se înlătura despopularea cotețelor și curților de găini. Aceste găini când se îmbolnă- vesc nu trebuie tăiate pentru a se mânca.

Sînt anotimpuri când găinile într-o săptă- mână se înjumătățesc de ceea-ce se numește colera găinilor. D-l Pasteur, care a găsit mij- locul de-a vindeca oameni mușcați de câni tur- bați, s'a ocupat și de boalele găinilor. A întrebuița însă metoda sa e prea costisitor. Se poate da însă găinilor bolnave în timp de o zi și cât mai des, la fie-care ceas, câte o lingură din o beutură compusă din un albuș de ou bătut amestecat cu 2 linguri de apă și câteva picături de phenol Boboeuf, precum recomandă un țiar francez.

Cășăpăile cu carne de cal se înmulțesc în Franția, din ce în ce; numai în un departa- ment, al Senei, se pot număra actualmente, 100 deasemenea cășăpii, cari au tăiat și vîndut în anul 1885: 16,506 cai; 381 măgari; 53 catări, în total 16,940, adică cu 2014 mai mult ca în anul 1884.

Tîrgul de rîmători în Steinbruch. În 3 Iulie n. s'a notat: unguresci bătrâni grei — cr. până — cr. unguresci grei, tineri 45.— cr. până — cr. de mijloc 45.— cr. până 45.1/2 cr., uşori 45.— cr. până 46.— cr., marfă țerănească, grea 43.— cr. până 44.— cr., de

mijloc 44.— cr. până 45.— cr., uşoară 44.— cr. până 45.— cr., romănesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr. transito uşori — cr. până — cr., transito sîrbesci grei 44.— cr. până 44.1/2 cr., transito de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., transito uşori 44.— cr. până 45.— cr., în- grăşați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpeniți la gară.

Cursul pieței din Sibiu.

din 5 Iulie st. n. 1886.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.50	vînd.	8.55
Lire turcesci	"	11.20	"	11.25
Imperiali	"	10.20	"	10.25
Ruble rusesci	"	1.20	"	1.21

Bursa de București.

Cota oficială dela 2 Iulie st. n. 1886.

Renta amort. (5%)	Cump.	—	vînd.	—
Rur. conv. (6%)	"	—	"	—
Act. de asig. Dacia-Rom.	"	—	"	263.262
Banca națională a României	"	—	"	—
Impr. oraș. București	"	—	"	—
Act. de asig. Națională	"	—	"	—
Credit mob. rom.	"	—	"	—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	"	—	"	—
Schimb 4 luni	"	—	"	34.—
Societ. const.	"	—	"	154.—
Aur	"	—	"	15.20

LOTERIE.

Tragerea din 3 Iulie st. n.

Budapesta: 29 16 62 2 37.

Piața cerealelor din Portul Brăila.

Raportor: Nicolai V. Perlea, Brăila.

Operațiile efectuate în 19 Iunie 1886.

Vîndătorii	Cumpărătorii		Hectol.	Greut. libre	Prețul lei în aur	Observații
Marghiloman	G. Mendl	Porumb	1500	58	6.72 1/2	Magazie
"	Pauli	"	750	62	7.50	"
Suca	G. Mendl	"	1530	60	7.15	Caic
Nicolaidi	"	"	1600	60 1/2	7.12 1/2	"
Chrisovloni	"	"	1100	62	7.35	"
Goldman	Feitler	"	1100	61	7.20	Magazie
Lombardo	Pauli	"	200	62	7.40	"
Chrisovloni	G. Mendl	"	1300	58 3/4	6.70	"
Perlea	Carnavali	Ôvês	550	50 Klg.	8.—	"
Politi	Marcheto	Grâu	2100	58	9.60	Magazie
Ilief	Marchiani	"	3000	59	12.—	"
Bach	G. Mendl	"	800	55 3/4	10.—	Caic
Sarlo	Galațato	"	2300	59 3/4	11.70	"
Operațiile efectuate în 20 și 21 Iunie 1886.						
Evloghiu	Mendl	Porumb	3400	58 1/4	6.70	Caic
"	"	"	6500	58 1/2	6.72 1/2	Șlep
Carandino	Feitler	"	1680	58 1/4	6.72 1/2	Caic
"	"	"	3400	58 1/2	6.90	"
Marghiloman	Verona	" roșu	1050	63	8.17 1/2	Șlep
Grosovici	Feitler	"	2200	59	6.75	Magazie
Grimani	L. Mendl	"	3850	59	6.90	Caic
Marghiloman	"	"	9000	59	6.92 1/2	Șlep
Fechner	"	"	3200	58 1/2	6.70	"
Gardeli	"	"	5600	58	6.55	Magazie
Gheorghadi	G. Mendl	"	1600	60	7.—	"
"	"	"	800	59 1/2	6.95	Caic
Gardeli	"	"	1500	58	6.67 1/2	Magazie
Marghiloman	"	Cinquant.	1800	63	8.40	"
"	"	Grâu	1000	58	9.70	"
Cațica	Pauli	"	800	55 3/4	10.15	Caic
Thetene	G. Mendl	Meiu	3850	57	5.25	"
Bach	"	"	3600	58	5.70	Șlep
Frischman	Bellet	Fasole Klg.	240,000	50	13.82 1/2	Magazie

Bursa de Budapesta

din 3 Iulie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	—
" " " 4%	105.60
" " hârtie " 5%	94.75
Împrumutul căilor ferate ung.	154.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	100.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	—
Bonuri rurale ung.	105.25
" " " cu cl. de sortare	105.25
" " " bănățene-timișene	105.25
" " " cu cl. de sortare	105.25
" " " transilvane	105.25
" " " croato-slavone	105.25
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	100.—
Împrumut cu premiu ung.	121.15
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	125.—
Renta de hârtie austriacă	85.10
" " argint austriacă	85.75
" " aur austriacă	117.—
Losurile austr. din 1860	139.—
Acțiunile băncii austro-ungare	879.—
" " de credit ung.	283.75
" " " austr.	276.80
Argintul	—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	101.—
Galbeni împărătesci	5.93
Napoleon-d'ori.	9.97
Mărci 100 imp. germane	61.85
Londra 10 Livres sterlingi	126.—

Bursa de Viena

din 3 Iulie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	—
" " " 4%	105.65
" " hârtie " 5%	94.75
Împrumutul căilor ferate ung.	154.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	100.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	120.—
Bonuri rurale ung.	105.20
" " " cu cl. de sortare	105.20
" " " bănățene-timișene	105.20
" " " cu cl. de sortare	105.10
" " " transilvane	105.25
" " " croato-slavone	115.20
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	105.20
Împrumut cu premiu ung.	121.40
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	125.—
Rentă de hârtie austriacă	85.20
" " argint austriacă	85.90
" " aur austriacă	117.35
Losuri austr. din 1860	139.59
Acțiunile băncii austro-ungare	871.—
" " de credit ung.	284.—
" " " austr.	277.—
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.94
Napoleon-d'ori.	9.99
Mărci 100 imp. germane	61.92 1/2
Londra 10 Livres sterlingi	126.10

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1886.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copșa mică—Sibiu				
	Tren mixt	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren omnibus	Tren de persoane						
Viena	11.10	7.40			București		4.50	7.30		Viena		11.—	12.10	Teiuș		11.09	3.45		Copșa mică		5.50	1.11		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	Predeal		9.32	1.14		Budapesta		8.20	8.—	Alba-Iulia		11.57	4.26		Șeica mare		6.17	1.34		
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26	Timiș		9.56	1.45		Szolnok		11.20	12.00	Vințul de jos		12.20	4.46		Loamneș		6.52	2.06		
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40	Brașov		10.29	2.32		Arad		4.10	5.55	Șibot		12.54	5.13		Ocna	8.27	7.18	2.32		
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28	{	6.22	2.55	3.38	4.17	{	7.04	4.30	6.05	Orăștia	1.27	5.37	2.31	6.30	{	Sibiu	3.—	8.12	10.25	
		Feldioara	7.01	3.38																				
		Apatia	7.33	4.17																				
		Agostonfalva	8.01	4.47																				
Várad-Velence		9.24	2.—	Homorod	8.45	5.42					8.17	5.21	7.—	Ilia	3.55	7.39				9.29	11.32			
Fugyi-Vásárhely		9.41	2.11								8.36	5.40	7.23	Gurasada	4.08	7.51				9.52	11.52			
Mező-Telegd		7.33	10.19	2.34										Conop	6.07	7.51								
Rév		8.54	11.38	3.18										Bérvava	6.26	8.10								
Bratca			12.18	3.41										Soborșin	7.14	8.58								
Bucia			12.54	4.01										Zam	7.44	9.28								
Ciucia		8.58	1.57	4.26										Gurasada	8.12	9.56								
Huiedin		9.28	3.11	5.08										Ilia	8.29	10.17								
Stana			3.40	5.27	Copșa mica		12.37	10.30						Branicica	8.48	10.38								
Agghirș			4.15	5.50	Micăsasa		12.56	10.50						Deva	9.13	11.05								
Ghirbău			4.36	6.02	Blaj		1.30	11.34						Simeria (Piski)	9.53	11.55								
Nădășel			4.58	6.24	Crăciunel		1.45	11.52						Orăștia	10.23	12.24								
Cluj	{	10.28	5.26	6.43	Teiuș		2.34	12.41						Șibot	10.46	12.53			Arad					
			7.03	Aiud	2.55	1.12																		
			7.26	Vințul de sus	3.17	1.42																		
			8.54	Uioara	3.24	1.51																		
Cucerdea	2.01		9.43	Cucerdea		3.36	2.15							Gyorok	9.46	7.59	11.05							
Uioara	2.10		9.51	Ghirș		4.11	3.12							Glogovaț	10.21	8.28	11.31							
Vințul de sus	2.19		9.58	Apahida		5.36	4.59							Arad	10.38	8.42	11.45							
Aiud	2.33		10.24											Szolnok		9.17	12.31							
Teiuș	3.35		10.59	Cluj	{	5.56	5.30							Budapesta		2.32	5.12							
Crăciunel	4.09		11.28	Nădășel		6.31	6.08							Viena		6.—	8.20							
Blaj	4.29		11.44	Ghirbău		6.52	6.21								3.—	6.05								
Micăsasa	5.08		12.18	Agghirș		7.08																		
Copșa mica	5.45			Stana		7.23																		
Mediaș	6.06			Stana		7.50																		
Elisabetopol	6.45			Huiedin		8.12	7.14																	
Sighișoara	7.40			Ciucia		8.52	7.43																	
Hașfalău	8.07			Bucia		9.10																		
Homorod	10.05			Bratca		9.29																		
Agostonfalva	11.02			Rév		9.41																		
Apatia	11.37			Mező-Telegd		10.24	8.48																	
Feldioara	12.14			Fugyi Vásárhely		10.43																		
Brașov	{	5.45		Várad-Velence		10.53																		
			6.03	Oradea-mare		11.—	9.13																	
			6.35			11.15	9.18	10.55																
			7.14																					
P. Ladány	2.53	6.22		P. Ladány		1.09	10.38	1.23																
Predeal	3.28	6.47		Szolnok		3.29	12.20	3.24																
București	9.35	11.45		Budapesta		6.38	2.15	7.45																
				Viena		3.—	8.—	6.05																

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.